

การประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมบนเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด
ภายใต้หลักการพัฒนากการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

บทคัดย่อ
ของ
สกุลกานต์ ศติวัฒน์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการการประเมิน
พฤษภาคม 2553

สกุลกานต์ คติวัฒน์. (2553). การประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมบนเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ภายใต้หลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. ปรินูญานินพน์ วท.ม. (วิทยาการการประเมิน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม: รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธีวรรณ พิรศักดิ์โสภณ,
รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อประเมินศักยภาพสถานที่พักแรมบนเกาะช้าง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ภายใต้หลักการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีประเด็นการประเมิน 3 ประเด็น คือ ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ความเป็นมิตรกับชุมชนและความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว และศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรม

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา คือสถานที่พักแรม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 เขตที่ตั้ง ดังนี้ เขต 1 ได้แก่บริเวณอ่าวคลองสน อ่าวสัปะรด หาดทรายขาว หาดไข่มุกและแหลมไชยเชษฐ เขต 2 ได้แก่ บริเวณหาดคลองพร้าว หาดไก่แก้ว อ่าวโบลานและหาดท่าหน้า เขต 3 ได้แก่บริเวณชุมชนหาดบางเบ้า อ่าวสลักเพชร-สลักคอกและชายหาดฝั่งตะวันออก ประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบประเมินศักยภาพในการจัดการสถานที่พักแรม แบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนและนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ และคะแนนเฉลี่ย จากการประเมิน พบว่า

1. ผลการประเมินในภาพรวมพบว่า สถานที่พักแรมในเขต 2 ผ่านการประเมินในภาพรวมทุกประเด็น เมื่อพิจารณาสถานที่พักแรมแต่ละแห่งพบว่า มีสถานที่พักแรมจำนวน 6 แห่งที่ผ่านการประเมินในภาพรวม และศักยภาพในด้านความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยวผ่านการประเมินคิดเป็นร้อยละมากที่สุด เมื่อพิจารณาตัวบ่งชี้ในประเด็นความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยวพบว่า สถานที่พักแรมให้บริการพื้นฐานนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้นักท่องเที่ยวได้สนุกสนานไปกับการชื่นชมธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น มีการรักษาสภาพเดิมและความงดงามของสถานที่ ให้ความสำคัญด้านความปลอดภัยและการรักษาความสะอาดในสถานที่พักแรม มีการอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น

2. ผลการประเมินในประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชนพบว่า สถานที่พักแรมทั้ง 3 เขตไม่ผ่านการประเมิน เมื่อพิจารณาตัวบ่งชี้พบว่าในประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมพบว่า สถานที่พักแรมส่วนใหญ่ขาดการวางแผนที่ดีเกี่ยวกับนโยบายและการจัดการสิ่งแวดล้อม ขาดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง ในประเด็นความเป็นมิตรกับชุมชนพบว่า สถานที่พักแรมในชุมชนบางแห่งมีการสร้างสัมพันธภาพอันดีกับชุมชน

เพื่อช่วยให้ธุรกิจเป็นไปอย่างยั่งยืนยิ่งขึ้น ในปัจจุบันยังไม่มีการก่อความขัดแย้งกับชาวบ้านในท้องถิ่น แต่ส่วนใหญ่สถานที่พักแรมในชุมชนยังไม่ได้แสดงบทบาทที่ชัดเจนในการร่วมส่งเสริมเศรษฐกิจและความกินดีอยู่ดีของชุมชน ผลการประเมินโดยผู้วิจัยสอดคล้องกับความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ที่มีต่อสถานที่พักแรมในประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและความเป็นมิตรกับชุมชนพบว่ามีความสอดคล้องกับผลการประเมินของผู้วิจัย ประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าสถานที่พักแรมไม่ได้แสดงออกถึงเจตนารมณ์และนโยบายด้านการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน แม้การดำเนินงานไม่ก่อให้เกิดมลภาวะและส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อมมากเกินไปแต่ไม่อาจกล่าวได้ว่าเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างแท้จริง สถานที่พักแรมในชุมชนบางแห่งมีการสร้างสัมพันธภาพอันดีกับชุมชน ไม่มีความขัดแย้งกับชาวบ้านในท้องถิ่นแต่ส่วนใหญ่ยังไม่ได้แสดงบทบาทที่ชัดเจนในการร่วมส่งเสริมเศรษฐกิจและความกินดีอยู่ดีของชุมชน

4. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่พักแรมในประเด็นความเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยวพบว่ามีความสอดคล้องกับผลการประเมินของผู้วิจัย นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ชื่นชอบการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ สิ่งอำนวยความสะดวก การดูแลรักษาความปลอดภัยและความสะอาดภายในสถานที่พักแรมและมีโอกาสได้เรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นผ่านการนำเสนอและอำนวยความสะดวกของสถานที่พักแรม แต่ในประเด็นความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมพบว่ามีความขัดแย้งกับผลการประเมินของผู้วิจัย นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความเห็นว่า สถานที่พักแรมได้แสดงออกให้นักท่องเที่ยวเห็นหรือรับทราบถึงการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและมีส่วนกระตุ้นจิตสำนึกและการให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว